

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

ЗВІТ

**ПРО РЕЗУЛЬТАТИ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ
ПРАВАМИ ДЕРЖАВИ В ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВАХ
ЗА 2009 РІК**

м. Київ 2010

З М І С Т

1. Структура корпоративних прав держави.
2. Аналіз фінансово-економічної діяльності господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не знаходяться в стадії санації і ліквідації.
3. Заходи Фонду з підвищення ефективності управління корпоративними правами держави.

1. Структура корпоративних прав держави

Для забезпечення оперативного обліку акцій, часток, паїв, що належать державі у статутних капіталах господарських товариств, здійснення ефективного управління корпоративними правами держави, Фондом державного майна України (далі – Фонд) відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.10.2003 №1679 ведеться Реєстр корпоративних прав держави.

На 1 січня 2010 року в Реєстрі корпоративних прав держави обліковувалося **751** господарське товариство, у статутному капіталі яких була наявна державна частка.

Моніторинг структури корпоративних прав держави у 2009 році

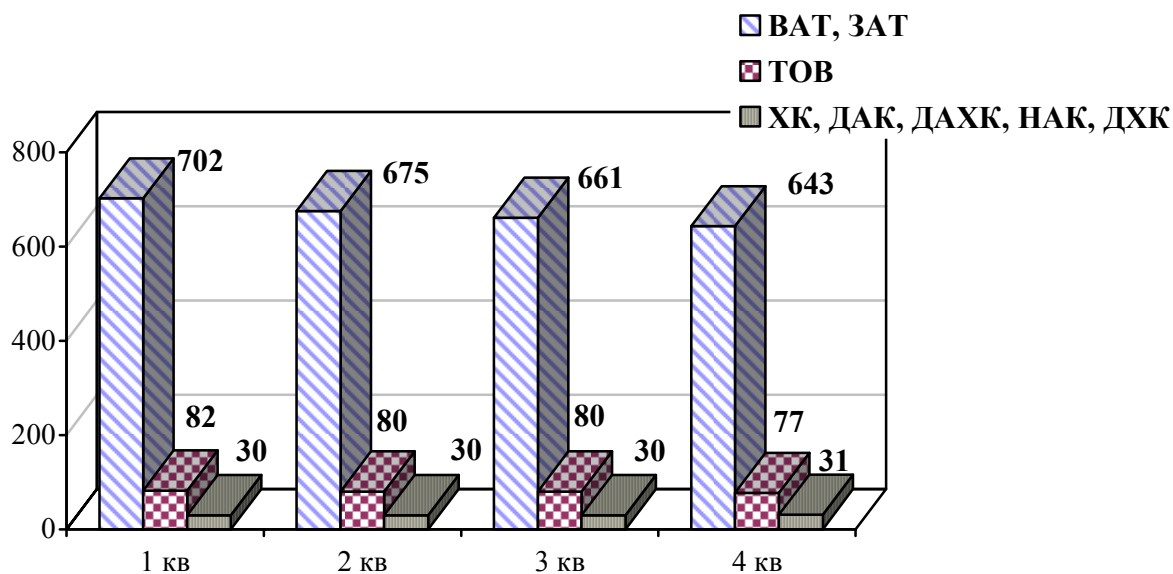

Рис.1.

У 2009 році держава в особі Уряду України, Фонду державного майна України, міністерств і інших центральних та місцевих органів виконавчої влади здійснювали управління корпоративними правами держави у **643** відкритих та закритих акціонерних товариствах, **77** товариствах з обмеженою відповідальністю та **31** національних акціонерних і державних холдингових компаніях, далі (НАК і ДХК), створених спеціальними рішеннями Президента України та Уряду України (Рис.1).

З них:

- ✓ **322** господарських товариства (**42,9%** загальної кількості) мають у статутному капіталі державну частку понад **50%**, що дає державі право контролю за їх діяльністю (далі - **контрольні**), з них **169** господарських товариства (**22,5%**) мають державну частку **100%** (Рис.2);
- ✓ **206** господарських товариств (**27,4%**) мають державну частку в статутному капіталі розміром від **25%** до **50%** (блокуючий пакет) (Рис.2);
- ✓ **223** господарських товариств (**29,7%**) мають державну частку в статутному капіталі менше **25%** (Рис.2);
- ✓ **50** господарських товариств (**8,3%** загальної кількості) мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, з них **34** контрольних.

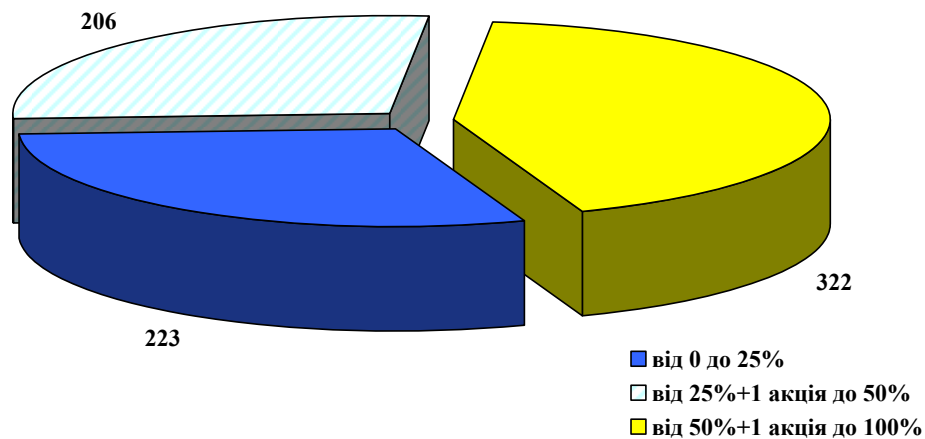

Рис. 2. Розподіл корпоративних прав держави за розміром державної частки в статутному капіталі станом на 1 січня 2010 року

Із загальної кількості: **118** акціонерних товариств засновані міністерствами в процесі корпоратизації державних підприємств, а функції з управління цими товариствами здійснюють виключно засновники – міністерства. Зазначені акціонерні товариства не подають Фонду фінансової та статистичної звітності.

Загальна кількість пакетів акцій, часток, паїв, що належать державі у статутних капіталах господарських товариств станом на 01.01.2010 порівняно з початком 2009 року, наведена у таблиці 1.

**Загальна кількість пакетів
акцій, часток, паїв, що належать державі у статутних капіталах
господарських товариств**

Вид ГТ	Загальна кількість		до 10%		від 10 до 25%		від 25 до 50%		від 50 до 100%	
	станом на 01.01.2009	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2009	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2009	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2009	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2009	станом на 01.01.2010
ВАТ, створені в процесі приватизації та корпоратизації	497	434	99	82	80	71	159	135	159	146
ХК, ДАК, НАК	30*	31*	0	0	0	0	0	0	30	31*
АТ, створені за участю ФДМУ	98	91	29	27	9	11	42	37	18	16
ТОВ	83	77	13	13	20	19	31	26	19	19
АТ, які знаходяться в управлінні інших органів вик-чої влади	103	118	0	0	0	0	5	8	98	110
Разом	811	751	141	122	109	101	237	206	324	322

Табл.1

*в т. ч. 18 ХК, які знаходяться в управлінні у інших органів виконавчої влади.

У 2009 році Фонд і його регіональні відділення здійснювали управління **615** об'єктами з корпоративними правами держави (**82%** загальної кількості), з них з державною часткою від **50%** до **100%** – **194** об'єкта (**25,8%** загальної кількості), в т.ч., **23** контрольні пакети господарських товариств, які мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави.

Як свідчать дані таблиці 1, протягом порівняльного періоду загальна кількість господарських товариств зменшилася на **60** одиниць. Зокрема, загальна кількість відкритих акціонерних товариств (далі – ВАТ), створених у процесі приватизації та корпоратизації, зменшилася на **63**, а саме: з державною часткою до **10 %** – **17** ВАТ, з державною часткою від **10** до **25 %** – **9** ВАТ, з державною часткою від **25** до **50 %** – **24** ВАТ та з державною часткою від **50** до **100 %** – **13** ВАТ. Водночас кількість АТ, які перебувають в управлінні інших органів виконавчої влади, збільшилася на **15** одиниць.

Слід зазначити, що на виконання розпорядчих документів Уряду України в 2009 році передано в управління міністерствам **5** акціонерних товариств:

ВАТ "Укртелеком" – Міністерству транспорту та зв'язку України

ВАТ "Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут

"Енергопроект" – Міністерству палива та енергетики України

ВАТ "Харківський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут

"Енергопроект" – Міністерству палива та енергетики України

ВАТ "Феодосійська суднобудівна компанія "Море" – Міністерству промислової політики України

ВАТ "Сумхімпром" – Міністерству промислової політики України

На виконання рішення суду від 24.09.2009 №10/167бн пакет акцій розміром **76%** статутного капіталу господарського товариства "Холдингова компанія "Луганськтепловоз" повернуто у державну власність у четвертому кварталі 2009 року.

Сумарна вартість власності держави в статутному капіталі усіх господарських товариств за номінальною вартістю пакетів акцій на 01.01.2010 становить **43,49** млрд грн, з них НАК і ДХК – **20,74** млрд грн (**47,6 %** загальної вартості), інші господарські товариства – **10,82** млрд грн (**24,9 %**). Сумарна номінальна вартість державної частки в статутному капіталі акціонерних товариств, заснованих міністерствами у процесі корпоратизації державних підприємств, становить **11,93** млрд грн (**27,5 %**); (Табл. 2).

Динаміка вартості корпоративних прав відповідно до Реєстру корпоративних прав держави

Господарські товариства	Вартість державної частки, млрд.грн.		Зміни, млрд. грн.
	станом на 01.01.2009	станом на 01.01.2010	
НАК і ДХК	20,70	20,74	0,04
Господарські товариства з державною часткою власності,	11,13	10,82	-0,31
<i>в т.ч., товариства з державною часткою у статутному капіталі більше 50%</i>	9,29	8,66	-0,63
Товариства, засновані міністерствами в процесі корпоратизації державних підприємств	2,51	11,93	9,42

Табл.2

Як видно з наведеної таблиці 3, сумарна вартість державної частки в статутних капіталах господарських товариств збільшилася на **9,15** млрд. гривень. Таке збільшення зумовлене рішенням Уряду щодо передачі Міністерству фінансів України корпоративного управління наступних господарських товариств (Табл.3).

Назва товариства	Статутний капітал, млрд.грн	Держчастка, %	Вартість держчастки, млрд.грн
Публічне акціонерне товариство "Родовід банк"	2.81	99.97	2.81
Публічне акціонерне товариство "Акціонерний комерційний банк "Київ"	3.57	99.94	3.57
Публічне акціонерне товариство акціонерний банк "Укргазбанк"	3.80	81.58	3.10
Разом	10.18		9.47

Табл. 3

Дані таблиці 4 свідчать, що протягом порівняльного періоду загальна вартість корпоративних прав, управління якими здійснює Фонд, зменшилася на **5** млрд. гривень. Це відбулося за рахунок передачі корпоративних прав ВАТ "Укртелеком", ВАТ "Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут "Енергопроект", ВАТ "Харківський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут "Енергопроект", ВАТ "Феодосійська суднобудівна компанія "Море", ВАТ "Сумихімпром" міністерствам.

Розподіл вартості корпоративних прав держави між Фондом та міністерствами і іншими органами виконавчої влади

Господарські товариства	Вартість державної частки, млрд.грн.		Зміни, млрд.грн.
	станом на 01.01.2009	станом на 01.01.2010	
Усі господарські товариства, які знаходяться в управлінні Фонду	11,43	6,43	-5,0
Усі господарські товариства, які знаходяться в управлінні міністерств та інших органів виконавчої влади	22,76	37,06	14,30

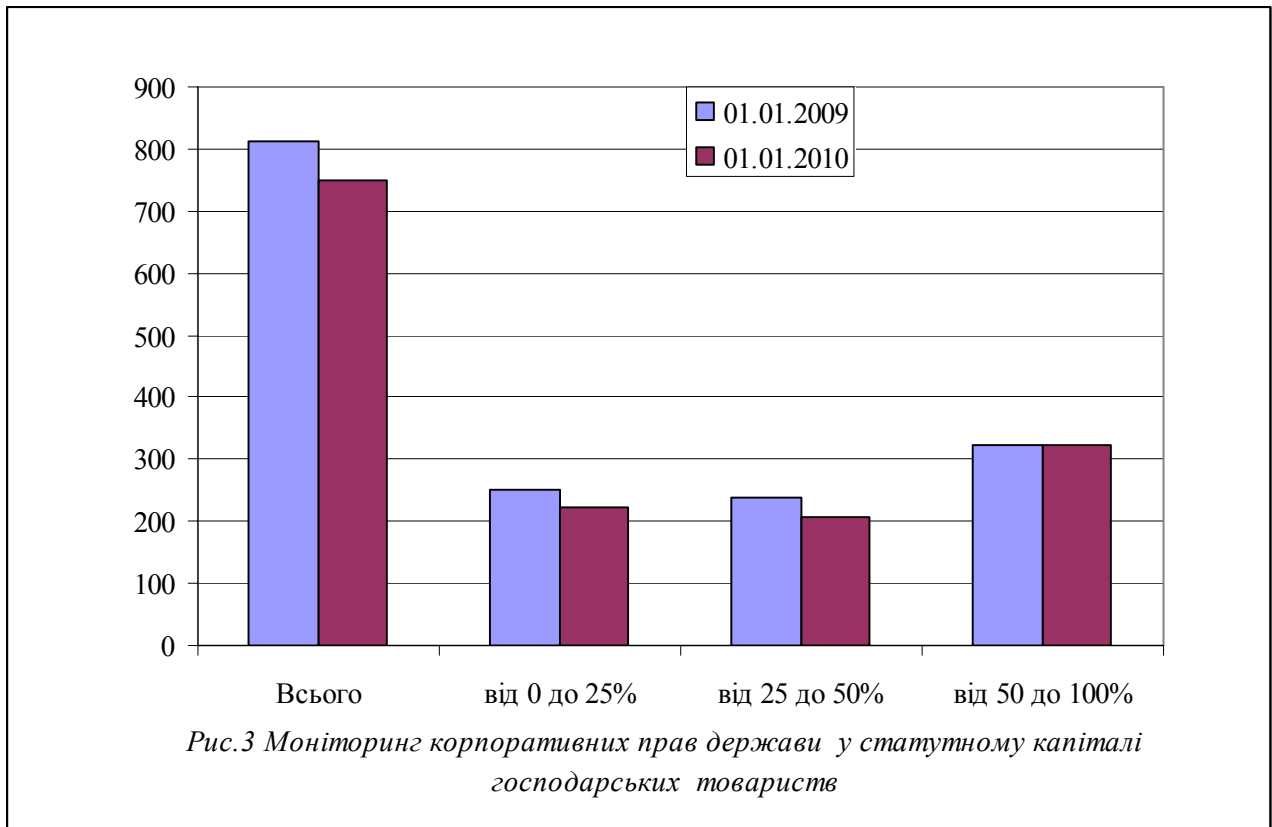
Табл. 4

Слід зазначити, що корпоративний портфель держави за останні роки має стійку тенденцію до зменшення. Це поступово впливає на поліпшення структури корпоративних прав, оскільки їх скорочення в основному відбувається за рахунок дрібних та низько ліквідних пакетів розміром до **25%** статутного капіталу та пакетів акцій розміром від **25** до **50%** статутного капіталу (табл.5 та рис.3).

Моніторинг корпоративних прав держави у статутному капіталі господарських товариств

Станом на	Кількість господарських товариств	з них:		
		від 0 до 25%	від 25 до 50%	від 50 до 100%
01.01.2009	811	250	237	324
01.01.2010	751	223	206	322

Табл.5

Станом на 1 січня 2010 р. **194** господарських товариства (**25,6 %** загальної кількості) знаходяться на тій чи іншій стадії банкрутства (з них контрольних – **75** товариств (**23,3%** загальної кількості контрольних)).

Із загальної кількості підприємств-банкрутів:

32 (**10** контрольних) – в стадії розпорядження майном;

60 (**40** контрольних) – в стадії санації;

102 (**25** контрольних) – у процесі ліквідації.

Розподіл **615** об'єктів, управління якими здійснює Фонд, в регіональному розрізі виглядає таким чином (Табл. 6):

	Регіон	Кількість ГТ
1	АР Крим	31
2	Вінницька область	9
3	Волинська область	7
4	Дніпропетровська область	26
5	Донецька область	52
6	Житомирська область	6
7	Закарпатська область	9
8	Запорізька область	25
9	Івано-Франківська область	11
10	Київська область	64
11	Кіровоградська область	21
12	Луганська область	60
13	Львівська область	31
14	м.Київ	90
15	м.Севастополь	3
16	Миколаївська область	4
17	Одеська область	13
18	Полтавська область	12

	Реґіон	Кількість ГТ
19	Рівненська область	7
20	Сумська область	17
21	Тернопільська область	20
22	Харківська область	18
23	Херсонська область	14
24	Хмельницька область	20
25	Черкаська область	9
26	Чернівецька область	15
27	Чернігівська область	7
28	Спільні ГТ (за межами України)	14

Табл.6

За галузевим розподілом, структура корпоративних прав держави в господарських товариствах, управління якими здійснює Фонд, така (Табл. 7):

Галузь	Кількість ГТ
1. Промисловість	218
2. Сільське господарство	70
3. Транспорт і зв'язок	57
4. Торгівля і громадське харчування	47
5. Будівництво	39
6. Наука і наукове обслуговування	37
7. Житлово-комунальне господарство	11
8. Управління	6
9. Охорона здоров'я, фізична культура	9
10. Інші	158

Табл.7

Міністерства та інші органи виконавчої влади здійснюють управління корпоративними правами держави у **136 (18%)** господарських товариствах, які обліковуються у Реєстрі корпоративних прав держави (Табл. 8).

Орган управління	Кількість ГТ	Вартість держчастки, млн.грн
Міністерство вугільної промисловості України	72	629
Міністерство транспорту та зв'язку України	16	5 338
Національне космічне агентство України	9	148
Міністерство промислової політики України	7	1 340
Кабінет Міністрів України	6	2 126
Міністерство палива та енергетики України	5	15 413
Міністерство фінансів України	3	9 474
Державне управління справами	2	175
Державний комітет телебачення і радіомовлення України	2	200
Міністерство охорони навколишнього природного середовища України	2	620
Українська державна корпорація по виконанню монтажних і спеціальних будівельних робіт "Укрмонтажспецбуд"	2	2,0

Орган управління	Кількість ГТ	Вартість держчастки, млн.грн
Українська державна будівельна корпорація "Укрбуд"	2	193
Міністерство охорони здоров'я України	2	132
Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку	1	4,0
Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства	1	0,44
Донецька обласна державна адміністрація	1	0,46
Міністерство регіонального розвитку та будівництва України	1	0,05
Державний комітет з державного матеріального резерву	1	8,0
Державна служба автомобільних доріг України	1	1 257
Всього		37 061

Табл.8

2. Аналіз фінансово-економічної діяльності господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків (за винятком національних акціонерних та державних холдингових компаній*), управління корпоративними правами держави яких здійснює ФДМУ та які не знаходяться в стадії санації та ліквідації.

2.1. Аналіз фінансово-економічної діяльності господарських товариств

Підсумки роботи господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не знаходяться в стадії санації і ліквідації, за 2009 рік, відображені на рис.4. Погіршення фінансово-економічних показників корпоративного сектору економіки України зумовлено світовою економічною та фінансовою кризою.

Узагальнені фінансово-економічні показники корпоративного сектору, яким управляє Фонд державного майна України, за 2009 рік, наведені у таблиці 9 та рис. 4.

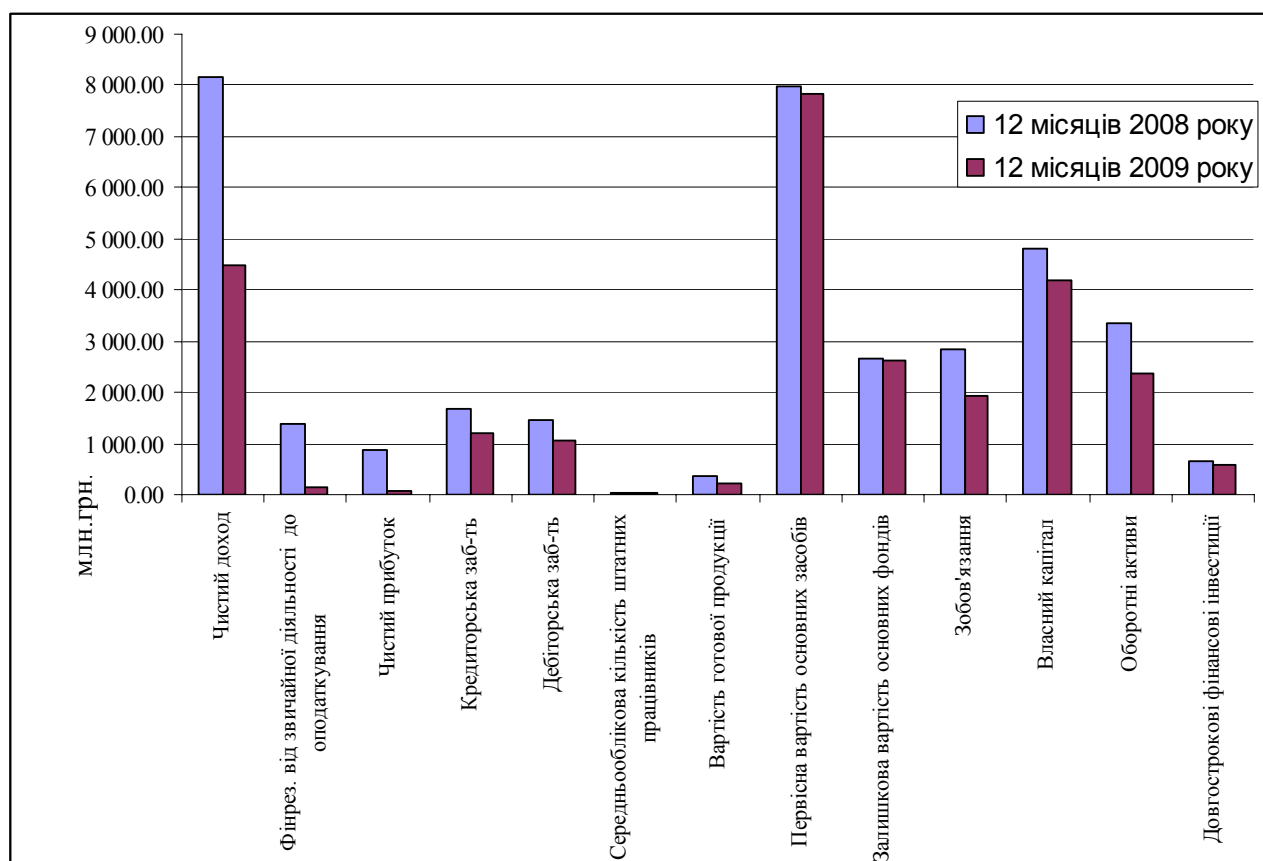

Рис.4. Основні фінансово-економічні показники діяльності господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не знаходяться в стадії санації і ліквідації, за 2009 рік.

* Згідно з чинним законодавством НАК і ДХК надають фінансову звітність за 12 місяців 2009 року до Фонду у термін до 15 квітня, тому аналіз їх економічного стану буде надано пізніше, після її опрацювання і узагальнення.

млн. гривень

Показники **	за 2008 рік	за 2009 рік
Чистий дохід	8 146, 70	4 485,71
Фінрезультат від звичайної діяльності до оподаткування	1 388, 68	136,83
Чистий прибуток	880,50	55,61
Кредиторська заб-ть, всього	1 687,20	1 217,28
Дебіторська заб-ть, всього	1 465, 61	1 056,53
Середньооблікова кількість штатних працівників	29 172	23 540
Вартість готової продукції	353,87	222,31
Первісна вартість основних засобів	7 991,58	7 846,81
Залишкова вартість основних фондів	2 645,99	2 623,38
Зобов'язання	2 826,33	1 938,72
Власний капітал	4 793,61	4 199,91
Оборотні активи	3 362,94	2 368,10
Довгострокові фінансові інвестиції	671,70	592,34

Табл.9

** на обидві дати аналіз проводиться без урахування господарських товариств, управління корпоративними правами держави яких передано іншим органам управління, зокрема без ВАТ "Укртелеком" та ВАТ "Сумхімпром", фінансові показники яких суттєво впливають на загальну картину.

Аналіз фінансово-економічних показників діяльності проводився в господарських товариствах, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50% (194) та управління корпоративними правами держави здійснює Фонд (за винятком ХК, ДАК-13) і таких, що не знаходяться в стадії санації і ліквідації (65).

Чистий дохід у 2009 році склав **4 485,7** млн. гривень, що становить **55%** від показників 2008 року. Найбільш доходні:

Назва ГТ	Чистий дохід, млн.грн
ВАТ "Одеський припортовий завод"	2 064,3
ВАТ "Турбоатом"	683,5
ВАТ "Макіївський коксохімічний завод"	602,7
ВАТ "Азовські мастила і оливи" (АЗМОЛ)	317,3
ВАТ "Завод "Фіолент"	150,4
ВАТ "Азовмаш"	76,6

Табл.10

19 підприємств (**26%** загальної кількості, що звітували) забезпечили збільшення обсягу **чистого доходу** та чистого прибутку у порівнянні з 2008 роком, серед них: ВАТ "Турбоатом", ВАТ "Науково-виробничий комплекс "Київський завод автоматики ім.Г.І.Петровського", ВАТ "Тернопільський радіозавод "Оріон", ВАТ "Азовмаш", ВАТ "Завод "Маяк" м.Київ, ВАТ "Науково-технічний комплекс "Електронприлад", ВАТ "Київський завод реле та автоматики".

За галузевим розподілом найбільші обсяги **чистого доходу** мали підприємства хімічної і нафтохімічної промисловості (**2 066,7** млн.грн.), машинобудування і металообробки (**1 335,7** млн.грн.), чорної металургії (**602,7** млн.грн.) паливної промисловості (**317,3** млн.грн.), будівництва (**46** млн.грн.), транспорту (**5,261** млн.грн.)

Серед регіонів - підприємства Одеської області (**2064,97** млн.грн.), Донецької області (**736** млн.грн.), Запорізької області (**320,5** млн.грн.) та м. Києва (**288,2** млн.грн.)

У 2009 році, в цілому, господарськими товариствами отримано **55,61** млн. гривень **чистого прибутку**, що склало менше **6%** від обсягу чистого прибутку, отриманого підприємствами у 2008 році.

Шість підприємств за результатами 2009 року отримали **чистий прибуток більше 1 млн. грн.** Серед них ВАТ "Турбоатом" – **125,7** млн. грн., ВАТ "Завод "Фіолент" – **11,3** млн. грн., ВАТ "Авіакомпанія "Національні авіалінії України" – **10,9**млн. грн, ВАТ "Азовмаш" – **2,6** млн. грн., ВАТ "Меридіан" ІМ. С.П.Корольова – **2,3** млн. грн., ВАТ "Науково-технічний комплекс "Електронприлад" – **1,4** млн. грн.

Найкращих результатів досягли підприємства машинобудування і металообробки, які отримали **116,1** млн. грн. **чистого прибутку**, а серед регіонів - підприємства Харківської області (**119,9** млн. грн.) та м. Києва (**6,6** млн. грн.).

За підсумками роботи в 2009 році отримали **збиток 43** підприємств, а сума їх збитків складає – **103,78** млн. грн.

Найбільшу суму збитків отримали:

ВАТ "Азовські мастила і оливи" (АЗМОЛ) – **32,4** млн. грн.,

ВАТ "Макіївський коксохімічний завод" – **17,2** млн. грн..

Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування господарських товариств, за 2009 рік склав **136.8** млн. грн.

Серед них **20** підприємств (**28%** загальної кількості, що звітували) покращили фінансові результати звичайної діяльності до оподаткування.

За галузевим розподілом найкращий фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування мали підприємства машинобудування і металообробки (**187,1**млн. грн.), а серед регіонів – підприємства Харківської області (**180,9**млн. грн.).

Також, у **2009** році спостерігається зменшення, порівняно з відповідним періодом минулого року, первісної вартості основних фондів (на **144,8** млн гривень) та зменшення обсягів власного капіталу (на **593,2** млн гривень), залишкової вартості основних фондів (на **22,6** млн гривень) і оборотних активів (на **994,8** млн гривень).

Коефіцієнт рентабельності діяльності, що характеризує ефективність господарської діяльності підприємства, лише **11** товариств мають значення в межах нормативного (більше 0).

Аналіз коефіцієнту покриття суб'єктів господарювання у звітному році свідчить, що достатністю оборотних активів для покриття своїх поточних зобов'язань забезпечені лише **38** підприємств (50 % від тих, що подали звітність).

За 12 місяців 2009 року співвідношення обсягів кредиторської заборгованості (**1 217,3** млн. грн.) з обсягами дебіторської заборгованості (**1 056,5** млн. грн.) становить **1,15** до **1**.

Порівняно з минулим роком спостерігається незначне скорочення дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості (табл.11).

	за 2008р.	за 2009р.
Кред. заборг., всього, млн.грн	1687,2	1217,28
Дебіт. заборг., всього,	1465,6	1056,53

Табл.11

У галузевому розрізі найбільший розмір дебіторської заборгованості **488,4** млн.грн.) та кредиторської заборгованості (**850,7** млн.грн.) у підприємств машинобудування і металообробки.

Аналіз фінансової звітності підприємств свідчить, що протягом 2009 року за рахунок усіх джерел фінансування залучено інвестицій на суму **336,56** млн. грн., в тому числі, в основний капітал (капітальні інвестиції) – **315,67** млн. грн.; (у 2008 році було залучено інвестицій на суму **2 739,5** млн. грн.).

2.2. Стан заборгованості із виплати заробітної плати

Станом на 01.01.2010 заборгованість із виплати заробітної плати мали **89** підприємств у розмірі **86,24** млн грн, яка протягом 2009 р. збільшилася на **27,02** млн грн, або **45,64** %.

Суттєве збільшення заборгованості із виплати заробітної плати наприкінці 2009 р. відбулося виключно через те, що в управління Фонду передано ряд підприємств, які вже мали значну заборгованість. Зокрема, за рішенням господарського суду Луганської області від 24.09.2009 (справа № 10/167) у власність держави повернуто пакет акцій ВАТ “ХК “Луганськтепловоз”, який зараховано на особовий рахунок Фонду в системі реєстру акціонерів 5 листопада 2009 р. Сума заборгованості по цьому товариству на момент передачі до органу приватизації становила понад **25** млн грн.

Також варто зауважити, що **47,49** % загальної суми заборгованості (або **40,96** млн грн) становить заборгованість із виплати заробітної плати працівників товариств, які перебувають на різних стадіях банкрутства.

Погашення заборгованості із заробітної плати підприємствами-боржниками, які знаходяться на таких стадіях банкрутства, як санація або ліквідація, відбувається згідно з положеннями Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”. При цьому слід зазначити, що відповідно до пункту 4 статті 17 цього Закону з дня винесення ухвали суду про санацію керівник боржника відсторонюється від посади і управління боржником переходить до керуючого санацією, припиняються повноваження органів управління боржника – юридичної особи.

З огляду на це, єдиним дієвим заходом Фонду є погодження планів санації таких господарських товариств з вимогою першочергового погашення заборгованості із виплати заробітної плати працівникам товариства (відповідно до Указу Президента України “Про невідкладні заходи щодо завершення погашення заборгованості із заробітної плати”).

Також Фонду передано функції управління майном **17** державних підприємств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію. Серед зазначеної групи заборгованість із виплати заробітної плати мають **6** підприємств на суму **14,9** млн грн, або **17,28** % загальної суми боргу.

На виконання доручень Кабінету Міністрів України щодо урегулювання питань погашення заборгованості із виплати заробітної плати заслуховуються звіти керівників господарських товариств, які мають заборгованість із виплати заробітної плати та перед Пенсійним фондом України, на засіданнях постійно діючої Комісії з проведення фінансово-економічного аналізу господарської діяльності підприємств. Протягом 2009 р. органами приватизації було проведено **78** засідань цієї Комісії, на яких заслухано звіти керівників **122** товариств.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 № 863 “Про посилення контролю за погашенням заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат” наказом Фонду від 03.09.2009 № 1399 також створено тимчасову комісію з питання погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. Аналогічні тимчасові комісії створено і в регіональних відділеннях Фонду. Так, протягом 2009 р. проведено **41** засідання зазначеної комісії, за результатами яких **38** керівників попереджено про персональну відповідальність.

На сьогодні триває робота щодо аналізу діяльності органів управління господарських товариств у напрямі підвищення ефективності управління підприємствами та вживаються вичерпні заходи для забезпечення повної ліквідації заборгованості із виплати заробітної плати на підпорядкованих органам приватизації підприємствах.

2.3. Стан надходження дивідендів та платежів до Державного бюджету України.

Відповідно до помісячного плану податків, зборів та платежів до загального фонду Державного бюджету України, розробленого Міністерством фінансів України, планове завдання на 2009 рік з надходження дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які перебувають в державній власності, встановлено у розмірі **297,80** млн грн.

Станом на 29.12.2009 року, за даними Державного казначейства України, до бюджету було перераховано дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності, загальною сумою **431,193** млн. гривень .

Річний план з надходження дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності, на 2009 рік виконано на **144, 8** відсотка.

За даними Державної податкової адміністрації України у 2009 році до Державного бюджету України та місцевих бюджетів господарськими товариствами, в статутному капіталі яких державна частка перевищує 50%, було сплачено податків, зборів (обов'язкових платежів) - **470,4** млн гривень, що на **385,8** млн гривень менше ніж у 2008 році, (в т.ч. ХК та ДАК – **12,4** млн. грн.), але без урахування **895** млн гривень, сплачених ВАТ “Укртелеком”. Згідно з Генеральною угодою від 07.09.09 №427 управління корпоративними правами цього товариства було передано Міністерству транспорту та зв'язку України.

Слід зазначити, що у 2009 році спостерігається зменшення суми перерахування платежів до державного бюджету на **367,8** млн гривень, до місцевих бюджетів на **18,0** млн гривень в порівнянні з відповідним періодом минулого року.

Найбільша сума платежів, перерахованих до бюджетів усіх рівнів, за звітний період сплачена ВАТ «Одеський припортовий завод» (**127,8** млн гривень), ВАТ «Турбоатом» (**88,1** млн гривень), ВАТ “Меридіан” ім. С. П. Корольова (**12,8** млн. гривень), ВАТ "Науково-виробничий комплекс "Київський завод автоматики ім.Г.І.Петровського" (**10,2** млн гривень). Сума платежів зазначеними ВАТ становить **50,8 %** загальної суми перерахувань господарських товариств, в статутному капіталі яких частка держави перевищує 50%.

2.4. Стан погодження фінансових планів акціонерних товариств на 2009-2010 роки

Інформація щодо погодження ФДМУ фінансових планів на 2009 рік ВАТ, ДАК, ХК, ДАХК, СП, ЗАТ, ТОВ, що належать до сфери управління ФДМУ

Кількість товариств, фінансові плани яких підлягають погодженню (затвердженню) ФДМУ	Всього, наданих фінансових планів до ФДМУ	з них	
		погоджено ФДМУ	затверджено
96	96	96	91

Інформація щодо погодження ФДМУ фінансових планів на 2010 рік ВАТ, ДАК, ХК, ДАХК, СП, ЗАТ, ТОВ, що належать до сфери управління ФДМУ

Кількість товариств, фінансові плани яких підлягають погодженню (затвердженню) ФДМУ	Всього, наданих фінансових планів до ФДМУ	З них,	
		погоджено ФДМУ	затверджено
84	84	84	61

3. Заходи Фонду з підвищення ефективності управління корпоративними правами держави

Одним із ключових питань у Фонді державного майна України залишається питання удосконалення та узгодження положень законодавства.

З метою упорядкування діяльності Фонду державного майна України щодо приведення у відповідність із Законом України «Про акціонерні товариства» нормативно-правових актів було розроблено План заходів Фонду державного майна України щодо реалізації норм Закону України «Про акціонерні товариства», затверджених наказом Фонду державного майна України від 27.02.2009 № 314 (із змінами, внесеними наказом Фонду державного майна України від 30.04.2009 № 663).

На виконання пункту 2 Плану було розроблено Методичні рекомендації щодо проведення загальних зборів акціонерів та механізму кумулятивного голосування. Відповідно до пункту 5 Плану та згідно з пунктом 5 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про акціонерні товариства», з метою підвищення ефективності управління корпоративними правами держави, наказом Фонду державного майна України від 14.10.2009 № 1607 схвалено редакцію Примірною статуту публічного акціонерного товариства.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», пункту 3 Критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832 (із змінами), та з метою підвищення ефективності управління корпоративними правами держави було розроблено наказ Фонду державного майна України від 07.05.2009 № 694 «Про затвердження Критеріїв ефективності управління

корпоративними правами держави» та зареєстровано його у Міністерстві юстиції України 01.06.2009 за № 477 /16493.

З метою підвищення якості контролю за ефективністю управління корпоративними правами держави було прийнято наказ Фонду державного майна України від 16.06.2009 № 893 «Щодо забезпечення ефективності управління акціонерними товариствами шляхом аналізу показників управлінського контролю».

Фонд державного майна України, також, брав участь у розробленні Порядку проведення спеціального моніторингу погашення підприємствами, установами та організаціями заборгованості із заробітної плати, страхових внесків до Пенсійного фонду України та обов'язкових платежів до державного та місцевих бюджетів.

З метою мінімізації наслідків світової фінансової кризи постійно контролюється виконання Плану заходів Фонду щодо запобігання можливому негативному впливу наслідків світової фінансової кризи на діяльність державних підприємств та господарських товариств, в статутному капіталі яких є державний пакет акцій (частка) і які належать до сфери управління Фонду. Зокрема, знаходяться на контролі завдання відповідальним департаментам та регіональним відділенням:

а) щодо організації невідкладного проведення засідань наглядових рад, на яких розглядалися такі питання щодо:

- аналізу впливу світової фінансової кризи на фінансово-господарську діяльність підприємств;
- своєчасності та повноти сплати заробітної плати працівникам підприємств, внесків до Пенсійного фонду, інших фондів соціального страхування, податків, зборів (обов'язкових платежів) до державного та місцевих бюджетів;
- проблем взаємодії з банківськими установами, постачальниками, споживачами;
- можливих наслідків у зайнятості працівників;
- пропозицій правлінь щодо зменшення впливу світової фінансової кризи на фінансово-господарську діяльність підприємств;

б) щодо здійснення моніторингу погашення заборгованості із заробітної плати, зі сплати внесків до Пенсійного фонду;

в) щодо виконання колективних договорів на підпорядкованих підприємствах, з метою запобігання скорочення робочих місць.

Відповідальні представники держави постійно надають інформацію про вжиті заходи та прийняті наглядовою радою рішення щодо впливу світової фінансової кризи на фінансово-господарську діяльність підприємств.

Працівниками Фонду продовжується робота щодо підвищення ефективності управління державними корпоративними правами в акціонерних товариствах та контролю за фінансовою діяльністю цих товариств, зокрема:

- ведеться аналіз діяльності наглядових рад відкритих акціонерних товариств та моніторинг рішень прийнятих наглядовими радами;
- проводиться аналіз персонального складу наглядових рад ВАТ з метою залучення осіб виключно з числа фахівців, які пройшли навчання, отримали сертифікати на право здійснення функцій з управління корпоративними правами та мають досвід у цій сфері діяльності;
- проводиться оцінка виконання представниками держави функцій з управління корпоративними правами держави в господарських товариствах, у статутному капіталі яких державна частка перевищує 50 відсотків, відповідно до основних критеріїв, затверджених наказом ФДМУ від 29.01.08 № 121;
- проводиться оцінка управління об'єктами державної власності відповідно до критеріїв ефективності управління корпоративними правами держави, затверджених

постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2007 року № 832 (із змінами). Результати оцінки щоквартально надаються Міністерству економіки України для узагальнення і прийняття управлінських рішень;

- готуються та проводяться спільні засідання Комісії з проведення фінансово-економічного аналізу господарської діяльності відкритих акціонерних товариств та Комісії з проведення атестації керівників господарських товариств з державною часткою понад 50%;

- для голосування на засіданнях наглядових рад надаються доручення відповідальним представникам держави в органах управління господарських товариств;

- проводяться навчальні семінари з підвищення кваліфікації у сфері корпоративного управління. У 2009 році організовано та проведено **п'ять** навчальних семінарів з питань управління корпоративними правами, підготовлено **130** фахівців.

**Заступник директора Департаменту
стратегії корпоративного управління**

Павленко Л.С.